

MĂSURI DE APĂRARE ÎMPOTRIVA INCENDIILOR CE TREBUIE RESPECTATE PREMERGĂTOR ȘI PE TIMPUL CAMPANIEI DE RECOLTARE, TRANSPORT ȘI DEPOZITARE A CEREALELOR PĂIOASE

Consiliile locale, primarii, conducerile administrative ale societăților comerciale și asociațiile agricole, precum și cultivatorii individuali, sunt obligați să acționeze pentru asigurarea intervenției operative la stingerea unor eventuale incendii, astfel încât să se poată face față oricărei situații generatoare de evenimente negative.

Astfel, încă din primul moment al campaniei de recoltare a păioaselor din perioada de vară, se impune o atenție deosebită din partea factorilor de conducere și a personalului, întrucât riscul producerii unor incendii este mărit datorită temperaturilor ridicate. Acest fapt presupune cunoașterea, respectarea și asigurarea măsurilor de prevenire a incendiilor, iar atunci când se produc, cunoașterea modului de intervenție pentru localizare și stingere cu operativitate, astfel încât pagubele și pierderile să fie cât mai mici.

Principalele reguli și măsuri de prevenire sunt:

1. Premergător recoltatului

- Mașinile (tractoarele, combinele, motoarele statice cu combustie internă, motoarele electrice, autovehiculele de transport, alte utilaje agricole) ce se vor folosi la recoltarea cerealelor, vor fi revizuite din timp, înlăturându-se toate defecțiunile ce ar putea genera incendii.
- Înainte de a intra în campania de recoltare, mașinile vor fi verificate de personal calificat. Se va încheia pentru fiecare mașină câte un proces-verbal în care se va consemna că aceasta corespunde din punct de vedere tehnic și al prevenirii incendiilor și că este dotată cu mijloacele tehnice pentru stingerea acestora. Un exemplar din procesul verbal va însoți mașina respectivă pe tot timpul campaniei, aflându-se asupra conducătorului auto/mecanicului care o are în primire.
- Pentru a fi admise la lucrările de recoltare a cerealelor, mașinile trebuie să îndeplinească următoarele condiții:
 - sistemele de aprindere, de alimentare, carburație și de distribuție să fie perfect reglate pentru prevenirea exploziilor false, însoțite de eliminarea de scântei sau gaze în stare de combustie;
 - rezervoarele cu combustibil și întreaga instalație de alimentare cu carburanți să fie etanșă și fără pierderi;

- instalațiile electrice să aibă conexiunile bine fixate și izolația în perfectă stare, conductoarele și siguranțele să fie dimensionate corespunzător și bine întreținute, acumulatorul să fie bine fixat;
- țevile de eșapament trebuie să fie prevăzute cu dispozitiv de captare a scânteilor (parascânteii) omologate (*exceptând mașinile prevăzute cu catalizator pe sistemele de evacuare*);
- tractoarele, autocombinele și autovehiculele vor fi dotate cu stingătoare cu praf și CO_2 în stare de funcționare, bidoane cu apă, măști de nămie.
- Persoanele care participă la campania de recoltare a cerealelor vor fi instruite în sensul cunoașterii pericolelor de incendiu, măsurilor de prevenire și stingere a incendiilor, utilizării stingătoarelor/mijloacelor tehnice.
- În timpul funcționării mașinilor, lucrătorii care le au în primire vor respecta următoarele reguli:
 - a) toate mașinile vor fi verificate, curățate și, după caz, unse cu regularitate, potrivit instrucțiunilor din cărțile tehnice;
 - b) se va acorda o mare atenție ungerii pieselor mobile și înlăturării tulpinilor de cereale sau ierburilor înfășurate pe aceste piese în timpul lucrului;
 - c) bumbacul sau cârpele îmbibate cu carburanți ori lubrifianți, folosite la întreținerea mașinilor, vor fi păstrate în cutii metalice cu capac, care se închid etanș;
 - d) înainte pornirii mașinilor de către conducători, aceștia vor verifica dacă există și funcționează toate dispozitivele care asigură protecția împotriva incendiilor;
 - e) mecanicii vor asigura supravegherea continuă a mașinilor și nu vor părăsi în timpul funcționării lor mașinile pe care le deservește;
 - f) mașinile echipate cu motoare cu combustie internă vor fi verificate zilnic, avându-se grijă ca țevile de eșapament să fie curate în permanență;
 - g) zgura sau funinginea depozitate pe țevile de evacuare și în dispozitivele de captare a scânteilor vor fi îndepărtate imediat;
 - h) prevenirea acumulării prafului și plevei combustibile pe elementele supraîncălzite ale motorului (galeriile de evacuare, eșapament etc.) prin curățirea zilnică a carcasei motorului și protejarea cu site sau ecrane amplasate corespunzător;
 - i) la pornirea motoarelor cu combustie internă, este interzisă încălzirea lor cu ajutorul focului deschis (lampă de benzină, torță etc.).

În cazul combinelor, se vor respecta, în plus, următoarele reguli specifice:

- a) Zilnic, înainte de începerea lucrului, se va verifica fixarea șinelor pe tobă și întinderea curelelor de acționare a tobei.
- b) Se va supraveghea ca toba să nu se înfunde cu tulpini de cereale, astfel:

- distanța dintre tobă și grătar, precum și turația tobei, se vor asigura conform indicațiilor tehnice pentru exploatarea mașinii respective;
- lucrul în lan se va începe cu o viteză mai mică, aceasta putându-se mări numai după ce s-a constatat că masa de material, ce trece în unitatea de timp prin combină, nu prezintă pericol de înfundare și nu suprasolicitează combina;
- în funcție de masa vegetativă a culturii ce se recoltează, vitezele pentru combine vor fi cele înscrise în indicațiile tehnice de exploatare ale acestora.

c) Se va urmări ca, periodic, să fie înlăturate înfășurările de paie sau alte materiale de pe axele roților de transmisie și de pe crucile cardanice.

d) Periodic se va verifica temperatura lagărelor spre a nu depăși limitele permise. Este interzis a se turna ulei sau motorină peste lagărele care în timpul funcționării produc zgomote anormale.

e) Dispozitivele de siguranță de la transmisiile cu lanț, curele trapezoidale sau axe cu cuplaje, vor fi reglate conform instrucțiunilor din notițele tehnice, pentru prevenirea încălzirii excesive la patinări.

f) Combinele vor fi prevăzute cu lanț pentru scurgerea la pământ a electricității statice produse în timpul funcționării, acumulată datorită numărului mare de curele aflate în funcțiune.

- Reparațiile de durată și întreținerea mașinilor se vor face numai în afara lanurilor sau a ariilor, la cel puțin 20 m, pe un loc special ales și delimitat prin benzi mineralizate și dotat cu materiale de primă intervenție în caz de incendiu.

2. Alimentarea mașinilor cu carburanți

- Depozitarea provizorie a carburanților și lubrifianților necesari pentru lucrările de recoltare se va face la cel puțin 100 m față de lanuri, cereale netreierate, paie, fân și alte furaje, arii, păduri și la cel puțin 50 m față de orice fel de construcții, clădiri sau calea ferată.
- Terenul pe care se instalează depozitul se va curăța de iarbă, măracini, tufișuri etc. și se va înconjura cu o fâșie arată, lată de cel puțin 5 m.
- În cazul în care nu se poate respecta distanța de 100 m față de lan, se va elibera o porțiune de teren care se va ara complet pe o suprafață de 100 x 100m, pe care se instalează depozitul de carburanți.
- Butoaiele sau cisternele vor fi protejate împotriva radiațiilor solare prin acoperirea cu crengi verzi, prelate, panouri sau șoproane provizorii de tip ușor.
- Butoaiele goale vor fi închise etanș și depozitate separat de cele pline.
- Carburanții se vor păstra în cisterne sau în cazuri speciale în butoaie, cu dopuri metalice prevăzute cu filet., încărcate cel mult 95 % din capacitatea lor și care nu prezintă scurgeri,
- La alimentarea cu carburanți, se vor respecta următoarele reguli:

a) în mod obișnuit, alimentarea se va face numai la punctele de alimentare și numai ziua, înainte de începerea activității;

b) când alimentarea se face pe miriște sau pe arie, se vor lua măsuri să nu se producă scurgeri de carburanți; dacă s-au produs, carburantul va fi acoperit cu pământ mărunțit;

c) dacă, în mod excepțional, alimentarea este necesară și pe timpul nopții, aceasta se va face numai în afara lanurilor și ariilor și numai la lumina electrică sau a farurilor unei alte mașini;

d) aducerea carburanților din depozit la punctele de alimentare se va face numai în vase metalice închise;

e) alimentarea se va face cu motorul oprit.

- Locurile de parcare a utilajelor pe câmp se vor stabili la o distanță de cel puțin 100 m față de lanuri, cereale netreierate, arii, paie, fân, precum și la cel puțin 50 m față de orice construcții, amenajări sau calea ferată.

- Terenul pe care se amenajează locurile de parcare va fi curățat de plante și iarbă uscată și, dacă se găsește în miriște, va fi înconjurat cu o fâșie arată, lată de cel puțin 5 m.

- La amenajarea locurilor de parcare pe câmp a utilajelor, se vor respecta următoarele reguli:

- a) mașinile se vor așeza în ordine, pe tipuri și la distanțe de siguranță între ele;

- b) depozitele de carburanți și lubrifianți se vor instala la cel puțin 50 m față de coloanele de mașini;

- c) șoproanele sau vagoanele-atelier, barăcile ori vagoanele-dormitor, precum și depozitele de materiale combustibile, se vor instala la cel puțin 25 m față de coloanele de mașini și la cel puțin 50 m față de depozitele de carburanți și lubrifianți;

- d) bucătăriile se vor instala la cel puțin 50 m față de coloanele de mașini, construcțiile ori depozitele combustibile, iar față de lanuri și păduri, la cel puțin 100 m.

3. Secerișul și recoltarea cu combina

- În perioada coacerii și până la terminarea recoltării cerealelor, se vor interzice fumatul, iluminatul cu flacără deschisă sau folosirea sub orice formă a focului deschis în lanuri, pe arii, pe miriști, la locurile de depozitare a paielor, în apropierea mașinilor situate în parcurile de câmp, la depozitele și punctele de alimentare cu carburanți, precum și în apropierea acestora, la o distanță mai mică de 100 m. În aceste locuri, se vor amplasa indicatoare cu inscripțiile „FUMATUL OPRIT”, „PERICOL DE INCENDIU”.

- Fumatul și prepararea sau încălzirea hranei se admit în locuri special amenajate, situate în afara lanurilor, ariilor, depozitelor de păioase, a punctelor de alimentare cu carburanți și lubrifianți etc.

- La efectuarea secerișului și la recoltarea cu combina din lan, se vor respecta următoarele reguli:

a) lucrările vor începe prin izolarea perimetrală a lanurilor față de drumuri, pădure și căile ferate cu care se mărginesc; izolarea se realizează prin crearea unor fâșii paralele arate, paie și cerealele boabe rezultate de la recoltare fiind evacuate în afara acestor fâșii; lățimea fâșiei de izolare va fi de 10 m față de drumuri și 20 m față de pădure și calea ferată;

b) după izolarea lanurilor față de drumuri, trupurile de pădure și căile ferate, se va efectua parcelarea lanurilor, lucrare care constă în crearea unor fâșii paralele arate (benzi mineralizate), paie și cerealele boabe rezultate de la recoltare fiind evacuate în afara acestor fâșii. Lățimea benzilor mineralizate va fi de 4-5 m, iar a parcelelor de maximum 10 ha;

c) în porțiunile de cale ferată unde pericolul de incendiu este mai accentuat (rampe, curbe etc.), lățimea fâșiei de izolare va fi mărită în raport cu situația concretă, iar recoltatul va începe cu aceste parcele.

- Se interzice cu desăvârșire arderea miriștilor, a paielor sau a vegetației uscate pe timp de vânt sau pe timpul nopții.
- Se interzice arderea miriștilor, a paielor aflate pe câmp, a vegetației uscate, cu excepția situațiilor deosebite, când se vor obține acordurile de la instituțiile abilitate de lege și se vor asigura măsurile de apărare împotriva incendiilor necesare.
- Arderea miriștilor se va face după obținerea avizelor/acordurilor de la autoritățile competente, cu respectarea următoarelor măsuri:

a) parcelarea miriștii în suprafețe de maximum 10 ha, prin fâșii arate;

b) izolarea zonei de ardere față de căi de comunicație, construcții, culturi agricole vecine, instalații, fond forestier, prin executarea de fâșii arate;

c) prezența permanentă, până la finalizarea arderii, a personalului de supraveghere și stingere a eventualelor incendii;

d) asigurarea unui plug sau disc, a mijloacelor de tractare și a personalului de deservire a acestora, a unei cisterne cu apă, precum și a substanțelor și mijloacelor de stingere necesare.

- Paiele rezultate în urma recoltării vor fi strânse în cel mai scurt timp.
- *Proprietarul terenului, respectiv arendașul, sunt responsabili de consecințele produse ca urmare a incendierii miriștilor, paielor sau a vegetației uscate aflate pe terenul lor, precum și de eventualele pagube produse de propagarea incendiului la vecinătăți.*

4. Depozitarea produselor agricole

- Depozitarea produselor agricole se face în spații special amenajate, compartimentate și dimensionate după volumul produselor ce se depozitează.

- În spațiile de depozitare a produselor agricole și în apropierea acestora, nu se vor păstra alte materiale, ambalaje, produse chimice, fiind interzisă staționarea, parcarea mașinilor și a altor utilaje. Accesul în aceste depozite se face numai în prezența gestionarului.

- Depozitele și magaziile de produse agricole, vor fi inscripționate vizibil cu indicatoare: „Depozit de cereale”, „Pericol de incendiu”, „Fumatul interzis”, „Interzis a se face focul”, „Interzis a se folosi flacăra deschisă pentru iluminat”.
- Înainte de înmagazinare, cerealele vor fi uscate și curățate, pentru îndepărtarea prafului și a altor impurități; pentru produsele la care conținutul de corpuri străine și umiditatea depășesc limitele de toleranță admise, curățirea și uscarea, înaintea înmagazinării, sunt obligatorii.
- Se interzice:
 - a) păstrarea în magazii a cerealelor și celorlalte produse, a căror umiditate depășește limita de toleranță, prezentând pericol de autoaprindere;
 - b) păstrarea de materiale cu pericol de incendiu la un loc cu cerealele și celelalte produse.
- Se vor supraveghea periodic umiditatea și temperatura cerealelor și a celorlalte produse, luându-se imediat măsurile necesare pentru uscarea și aerisirea lor, în vederea răcirii.
- În magazii se vor asigura culoare pentru evacuarea produselor și asigurarea intervenției în caz de incendiu.
- Praful, pleava și celelalte impurități ce se depun pe masa cerealelor vrac, pe pereții, grinzile, pardoseala și planșeul magaziilor, silozurilor, pătulelor, precum și pe aparate, tubaturi și utilaje, vor fi colectate și evacuate pe fiecare schimb de lucru.
- În încăperile de depozitare sau însilozare a cerealelor și celorlalte produse agricole vegetale și pe teritoriul din jurul magaziilor, se vor respecta următoarele:
 - a) în spațiile de depozitare, precum și la 50 m în jur, sunt interzise fumatul, iluminatul cu flacăra deschisă și aprinderea focului deschis; în acest scop, se vor afișa inscripții vizibile, iar pentru fumat, se vor stabili locuri speciale;
 - b) este interzisă parcare a autovehiculelor la o distanță mai mică de 50 m față de depozite sau magazii;
 - c) vehiculele destinate transportului de cereale și alte produse vegetale vor fi admise în mod eșalonat la hambare, magazii etc., dar numai pentru operațiuni de descărcare și încărcare.
- Intervalele dintre magazii, coșare și alte construcții ale depozitelor vor fi păstrate în stare de curățenie, curățate de vegetație și fără a fi blocate cu diferite materiale.
- Utilajele din silozuri se vor pune în funcțiune numai împreună cu instalațiile de desprăfuire, ce vor fi verificate și menținute permanent în stare de funcționare.

5. Depozite de furaje fibroase și grosiere

- La amenajarea depozitelor de furaje grosiere se vor respecta următoarele:
 - a) terenurile destinate pentru depozite vor fi curățate de măracini, tufișuri, arborete, uscături etc., ce vor fi evacuate în locuri special amenajate;

b) depozitele de furaje se vor amplasa la distanțe de siguranță față de construcțiile vecine (grajduri, magazii, ateliere, cantoane etc.), păduri, căi ferate, drumuri, astfel încât să se înlăture posibilitatea de propagare a incendiilor;

c) drumurile de acces la depozitele de furaje și fermele zootehnice vor fi amenajate astfel încât să asigure circulația autovehiculelor și mijloacelor de intervenție în caz de incendiu sau calamități naturale, indiferent de condițiile meteorologice sau anotimp, prevăzându-se și posibilitatea de acces pe cel puțin două laturi ale depozitului;

d) depozitarea furajelor față de construcții se face pe direcția opusă vântului;

e) terenurile destinate depozitării permanente a furajelor trebuie să fie împrejmuite, fiind indicat ca în jurul acestora să se planteze perdele de arbori de esențe tari (foioase). În incinta depozitelor, între gard și baza șirelor, se va lăsa liberă o fâșie de teren lată de 5 m, care va fi arată și permanent întreținută liberă de vegetație;

f) depozitele pot fi iluminate electric, cu condiția ca toate corpurile de iluminat și conductoarele aeriene să fie bine fixate pe stâlpi înalți de cel puțin 5-6 m, fără ca traseele conductoarelor să treacă pe deasupra șirelor;

g) depozitele de furaje vor avea asigurată rezerva de apă în caz de incendiu, calculată conform prevederilor normativelor. Rezerva de apă poate fi păstrată în bazine, castele de apă, hidrosfere, acumulări de apă pe pârauri sau râuri situate în apropiere etc.;

h) depozitele de furaje vor avea asigurată paza permanentă pe timpul funcționării lor;

i) la depozitele de furaje și plante tehnice vor fi realizate instalații de protecție împotriva trăsnetului. La stabilirea amplasării, proiectării și execuției acestora, se vor avea în vedere prevederile normativului de specialitate.

- Paiele, fânul și celelalte furaje se vor depozita numai după ce au fost uscate și pe cât posibil presate (balotate).
- Se interzice amenajarea de silozuri furajere între șirele de paie, fân etc. Acestea se vor amenaja în locurile special destinate acestui scop.
- Pleava se va depozita la o extremitate a depozitului, separat de paie și alte furaje, în spații închise, pentru a nu fi împrăștiată de vânt.
- Depozitarea fânului, furajelor fibroase și paielor se va face pe sortimente, în șire amplasate în aer liber, având dimensiuni de maximum 50 m lungime, 10 m lățime și 8 m înălțime.
- Așezarea șirelor se va face în lungime, pe direcția vântului predominant în regiune, evitându-se situarea unei șire în prelungirea alteia pe aceeași direcție.
- Se interzice depozitarea paielor și furajelor în afara perimetrului împrejmuit al depozitului.
- În vederea prevenirii autoaprinderii șirelor, clăilor, fânarelor, se va controla periodic starea de conservabilitate a șirelor, urmărindu-se temperatura din interiorul acestora. Controlul se va face cu ajutorul unei sonde cu termometru sau cu o vergea de metal, care se introduce cât mai adânc în șiră. În cazul în care temperatura se ridică la 45-55°C și se observă o fumegare

intensă, mai ales dimineața, șirele respective trebuie desfăcute, fânul lăsat să se răcească și să se usuce, șirele putând fi refăcute numai după ce fânul sau paiele s-au uscat și răcit în mod corespunzător.

- În depozitele de furaje fibroase și grosiere se vor respecta următoarele:
 - pe teritoriul depozitului este interzis accesul copiilor sub vârsta de 12 ani, precum și al persoanelor străine;
 - pe timpul nopții, accesul în depozit este permis numai pentru persoanele de pază și organele de control, activitatea în depozit desfășurându-se, de regulă, numai la lumina zilei;
 - distribuirea sau livrarea de furaje fibroase și grosiere se va face de preferință începând cu șirele de la intrarea în depozit;
 - basculele pentru cântărire se vor instala în afara depozitului;
 - tractoarele și autovehiculele pot fi admise în depozit pentru efectuarea de transporturi, dar numai cu dispozitive parascânteii la eșapament și la o distanță de cel puțin 5 m față de șire;
 - pe teritoriul depozitului, precum și la 100 m în jur, sunt interzise fumatul, iluminatul cu flacăra deschisă și efectuarea focului deschis. În acest scop se vor afișa inscripții vizibile.
 - pentru fumat se vor stabili locuri speciale în afara acestor zone, la peste 100 m distanță, prevăzute cu vase cu apă pentru stingerea chibriturilor aprinse și a resturilor de țigări, precum și cu plăci cu inscripția „LOC PENTRU FUMAT”.
- Se va menține în permanență curățenia în incinta depozitului, intervalele dintre șire fiind în permanență libere de orice resturi de fân, paie, vegetație uscată, deșeuri etc.